

Barometer på fiskeindustrien

Edgar Henriksen

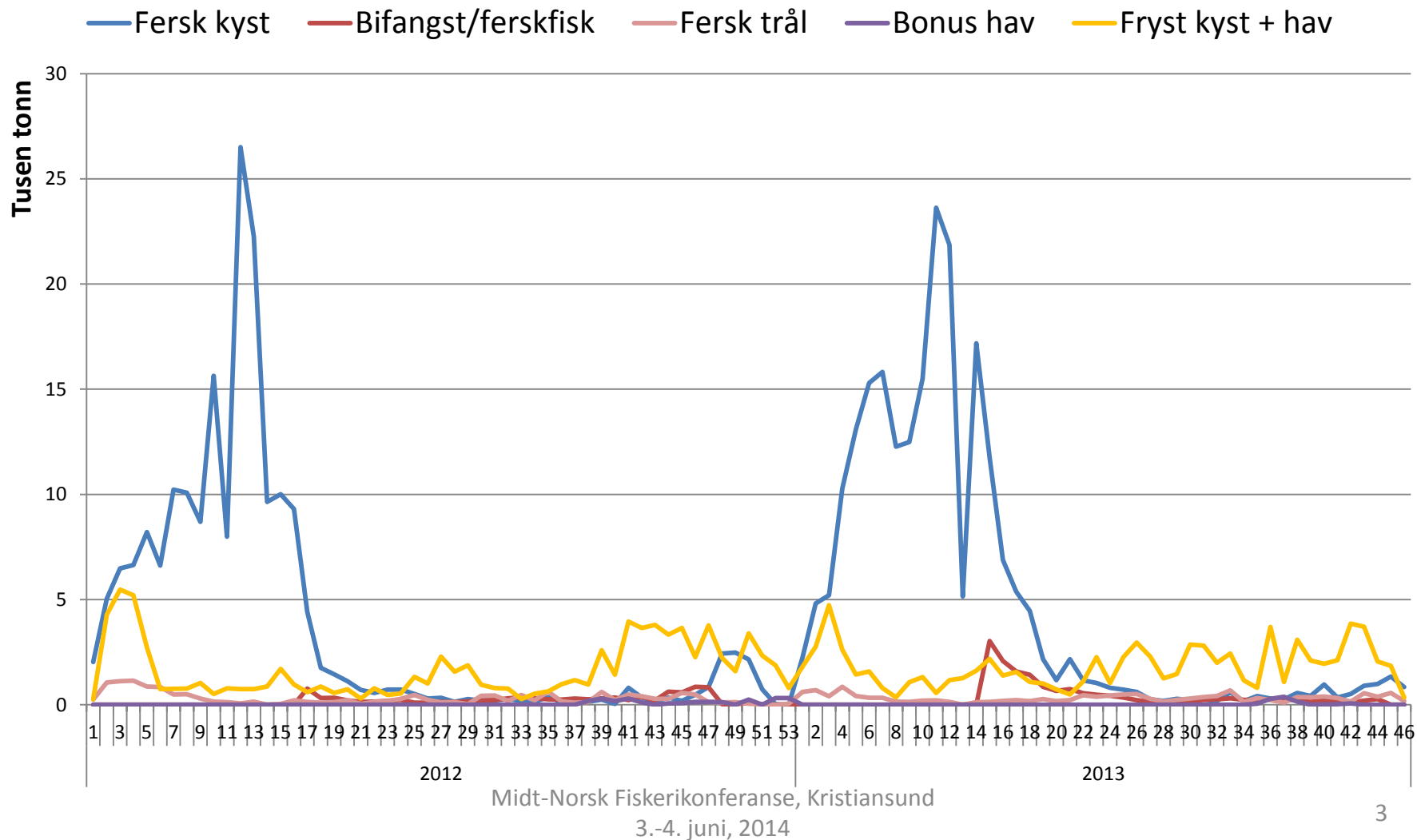
Seniorforsker

Nofima

Innhold, eller hva påvirker trykket

- Råstofftilgangen
 - Overvåking av vinterfisket
 - Levendelagring
- Litt om produktmarkedet
 - Portugal
 - Fersk ubearbeidet øker
- Faktormarkedet
 - Lønnsomhet
 - Konkurransen om arbeidskraft
- Ny NOU – endrede rammebetingelser?

Landinger av torsk i Råfisklagetets distrikt fordelt på grupper og tilstand.

Overvåking av vinterfisket 2013

- Iverksatt av Departementet i 2013 som følge av bekymring for at en 30% kvoteøkning ville føre til omsettingsproblemer.
- Viste seg i ettertid at hele verdikjeden var for dårlig forberedt.
- For store mengder på for kort tid førte til:
 - Problemer for fartøy uten avtaler/etablerte forbindelser
 - Sterkt variabel kvalitet
 - Fallende priser
 - Mattilsynet lite begeistret for hygienen i fiskeindustrien
- Mye støy og omfattende rykter om juks
 - Landing av rund fisk og støy rund omregningsfaktorer forklarer noe
 - Men, Nofima har dokumentert holdninger og en atferd som ikke kan forsvares
 - Spenner trolig fra forseelser til organisert økonomisk kriminalitet

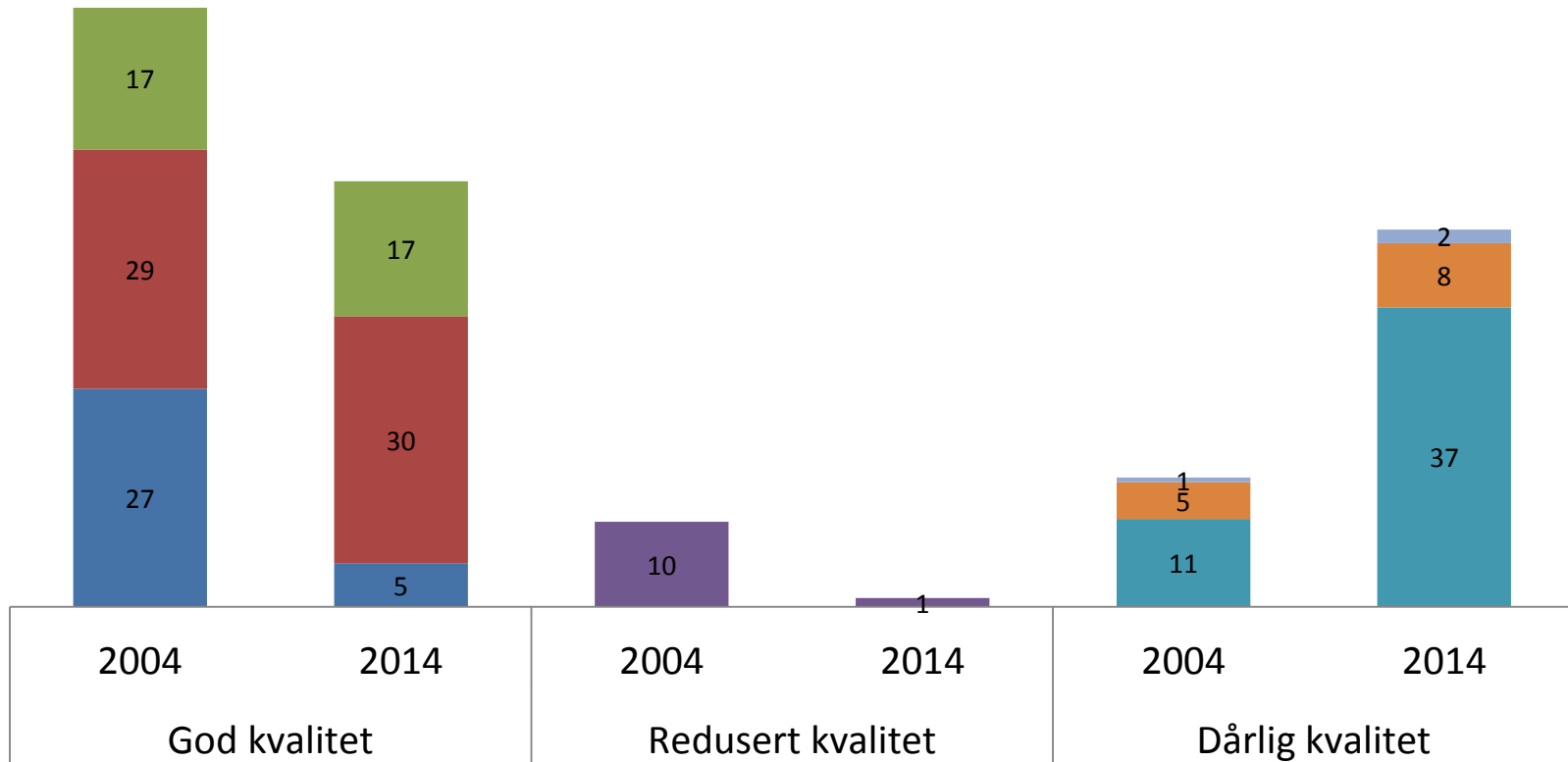
Overvåking av vinterfisket 2014

- Langt bedre forberedt både på kjøperside og i markedet.
 - Gunstige valutaforhold (svak krone).
- Samme type problemer som i 2013, men i mindre grad
 - En logistikkoperasjon som var i stand til å håndtere 30 tusen tonn/uke
- Mer ut av landet uforedlet
- Fritt fiske og kvalitet – en ugrei kombinasjon.
 - Men med lave priser går det greit
- Mindre støy rundt juks
 - Dialogmøter og offentlig oppmerksomhet har kanskje hatt sin effekt
 - Behov for varige løsninger
- Sosial dumping kom som problemstilling
- Flåten har i alle fall ikke et problem med underkapasitet

Snurrevad

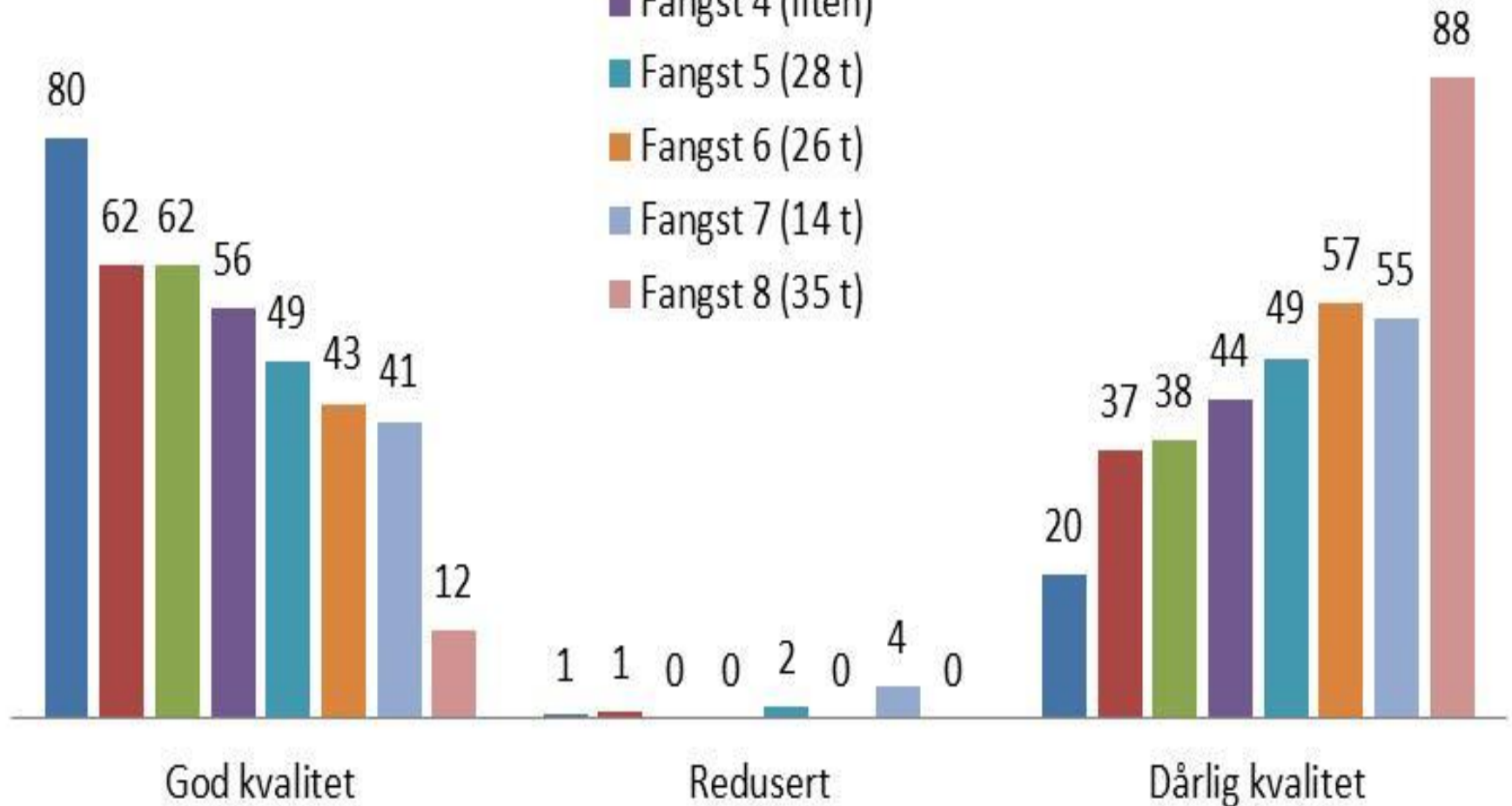
Sammenligning gamle (2004) og nye data (2014)

■ Feilfri ■ 1 score 1 ■ 2 score 1 ■ 3 - 4 score 1 ■ 1 score 2 ■ 2 score 2 ■ ≥3 score 2

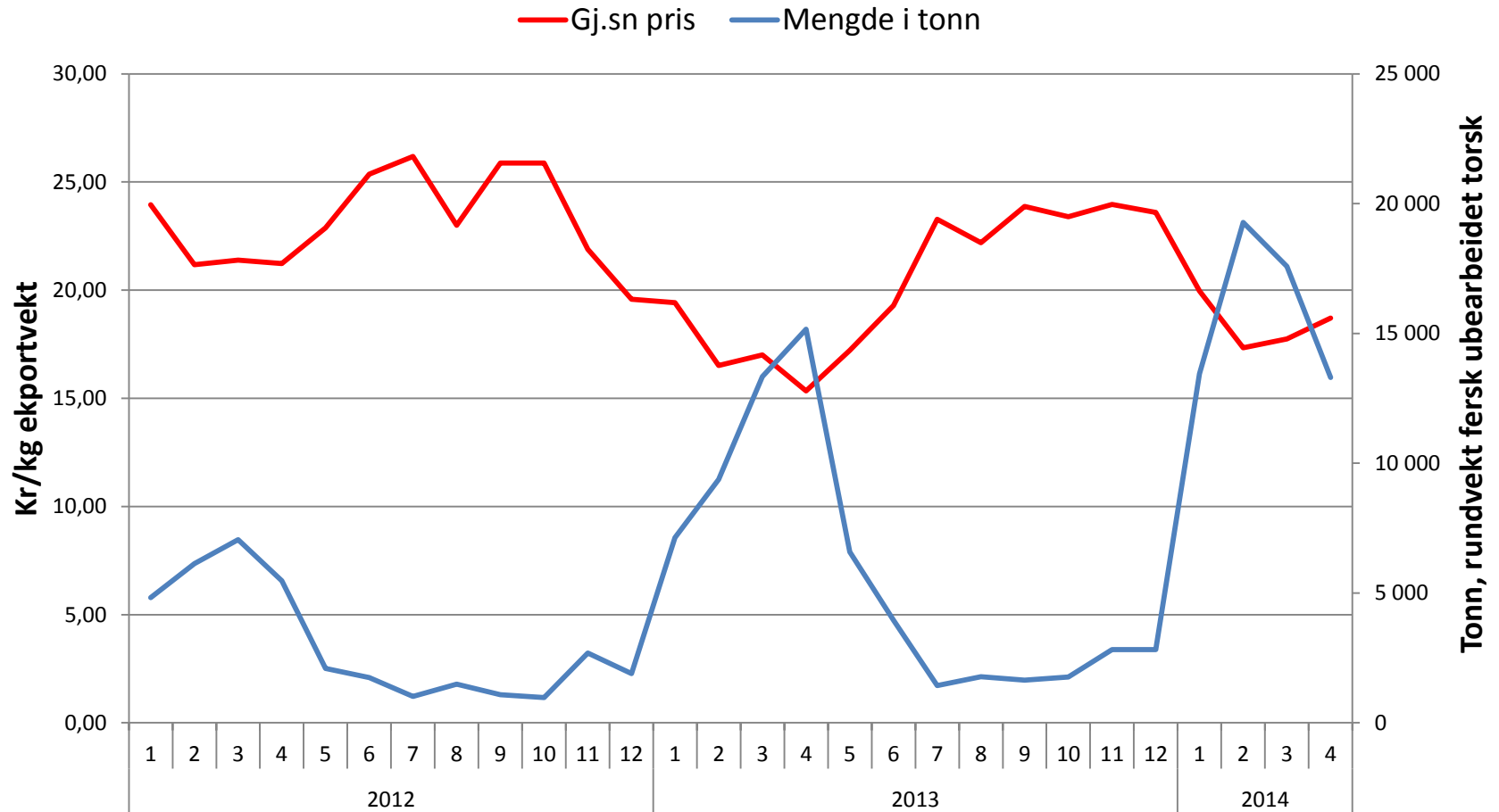

**Snurrevad Myre
(n=8 fangster)**

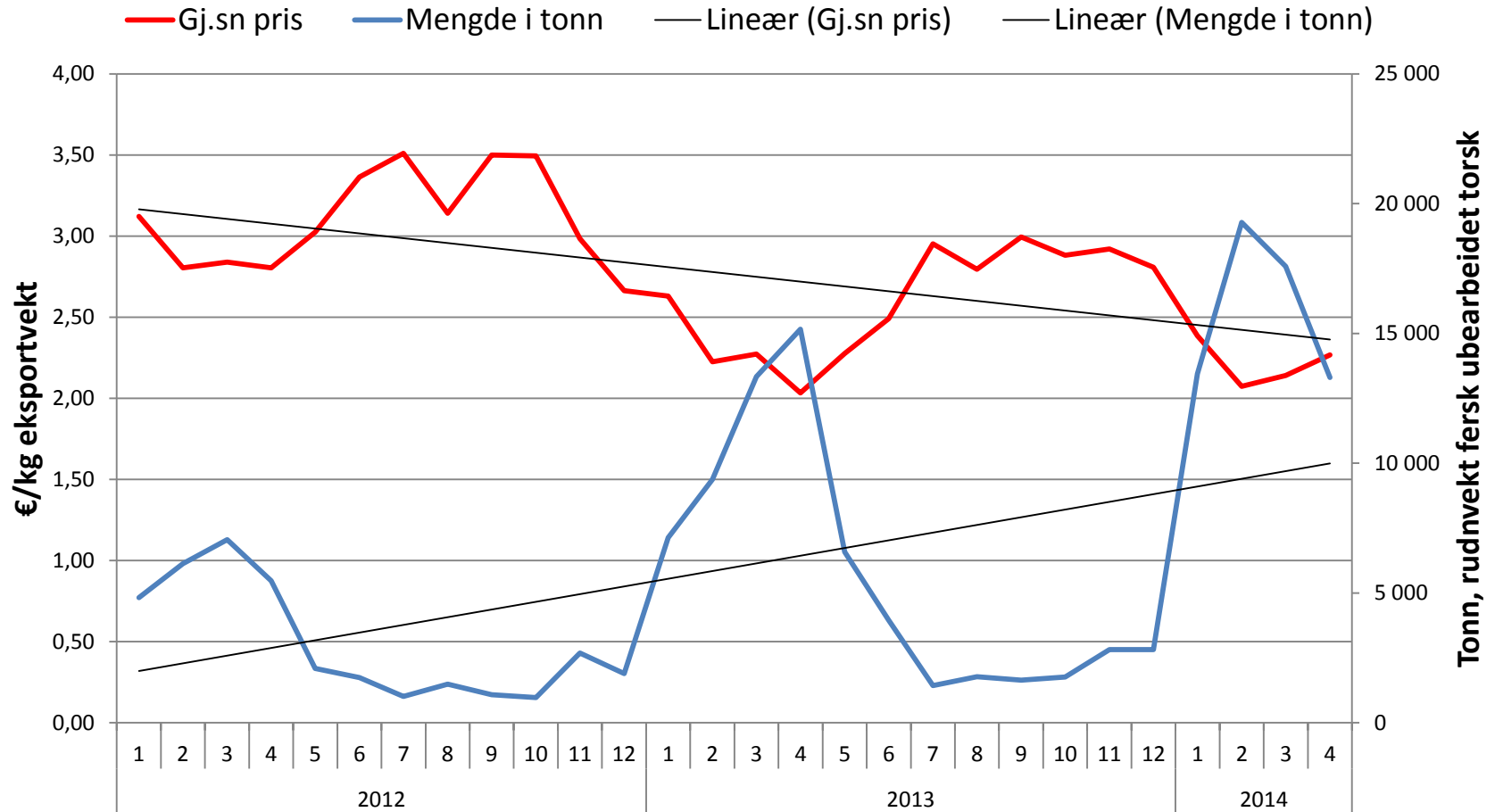
- Fangst 1 (11 t)
- Fangst 2 (29 t)
- Fangst 3 1 (22 t)
- Fangst 4 (liten)
- Fangst 5 (28 t)
- Fangst 6 (26 t)
- Fangst 7 (14 t)
- Fangst 8 (35 t)

Pris (i NOK) og mengde eksportert fersk uforedlet torsk

Pris (i €) og mengde eksportert fersk uforedlet torsk

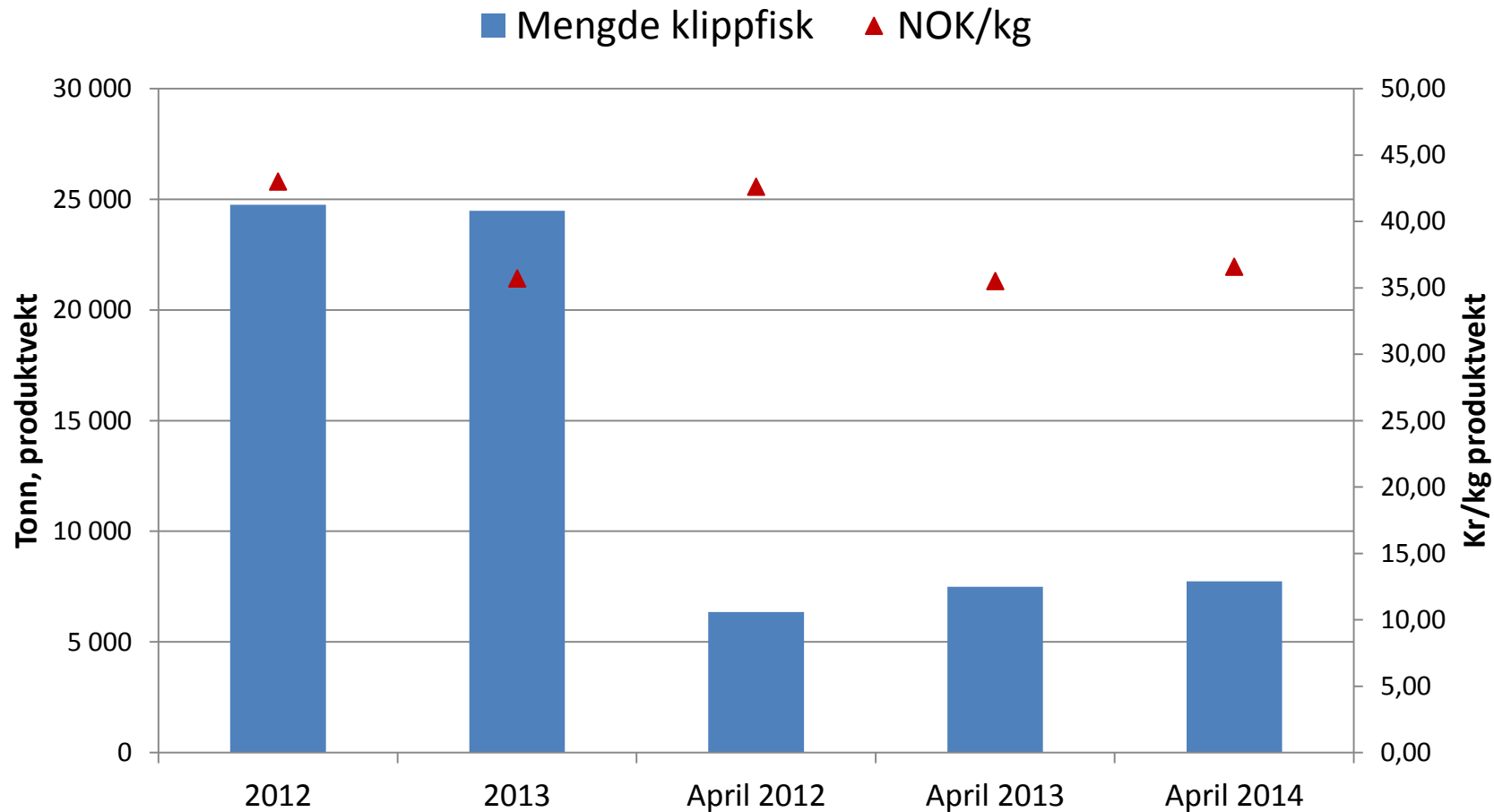
Fersk torsk og laks

Eksporterte mengder i rundvekt og rundvekt gjennomsnittspriser

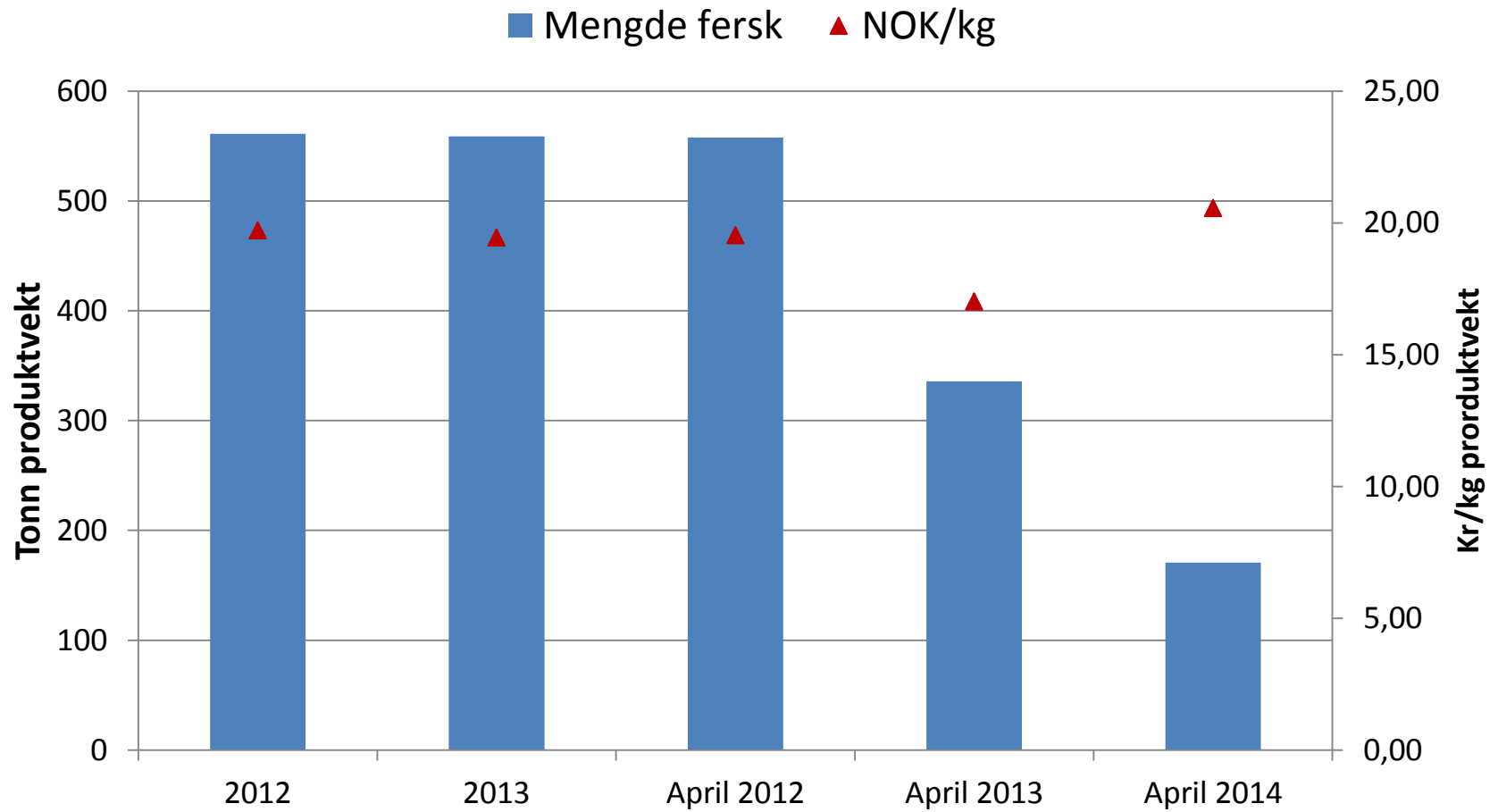
Art	Mengde og pris	2012	2013
Torsk	Mengde i tonn	36 454	64 948
	Kr/kg rundvekt	14,89	12,33
Laks	Mengde i tonn	1 005 022	962 675
	Kr/kg rundvekt	23,03	33,08

I rundvektpriser: Torsken 2,5 kr ned og laksen 10 kr opp

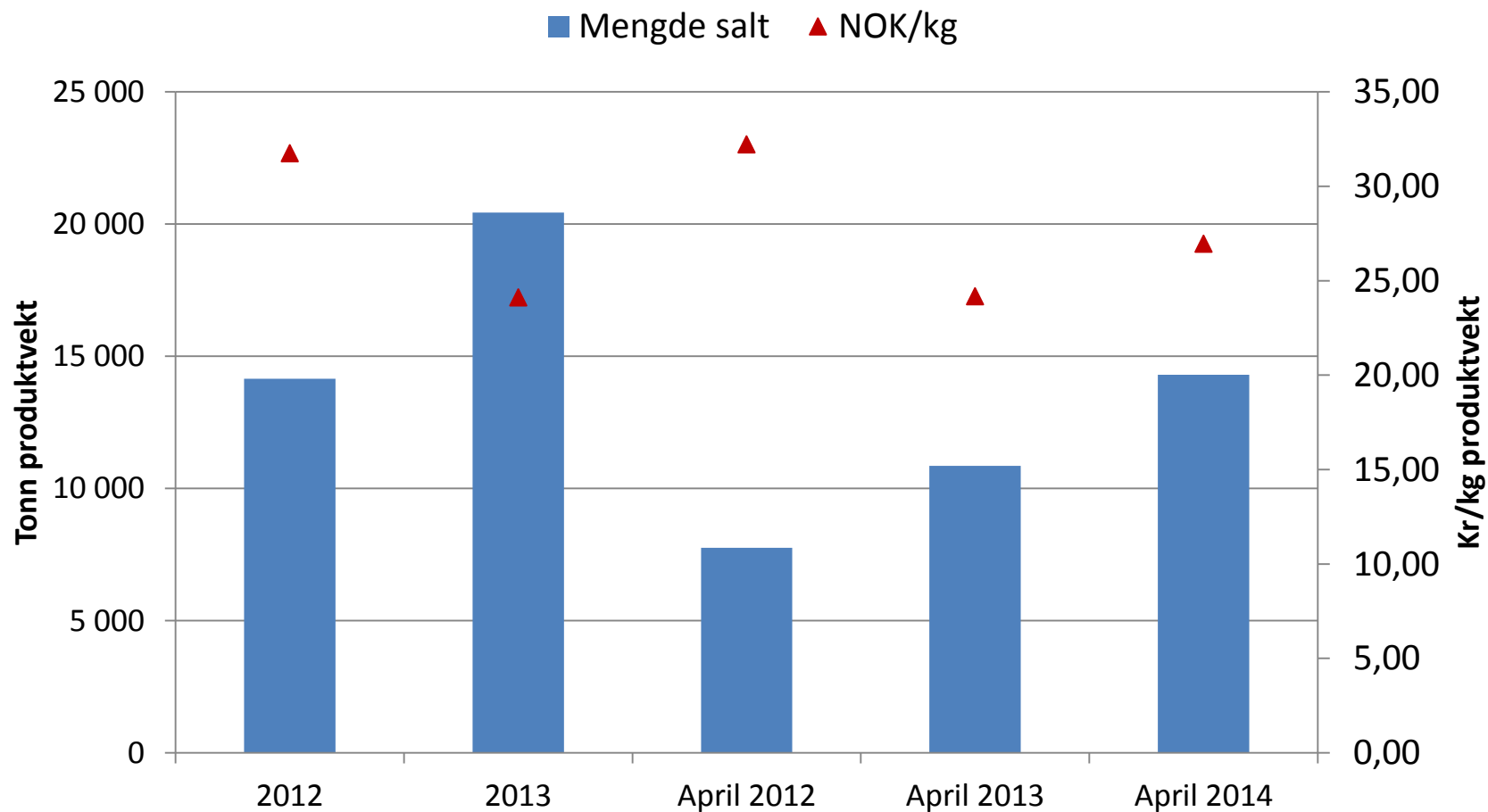
Klippfisk av torsk til Portugal

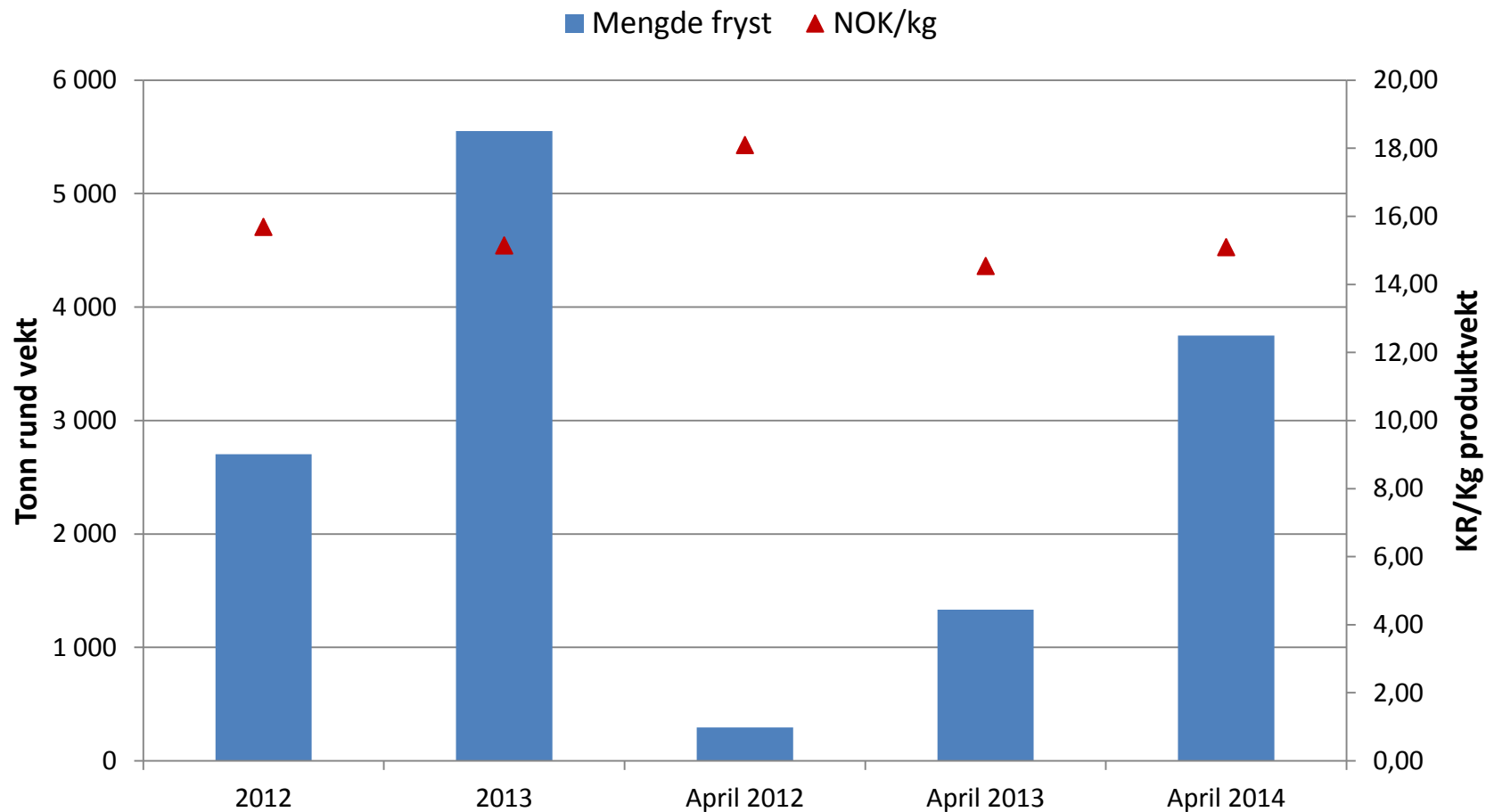
Fersk torsk til Portugal

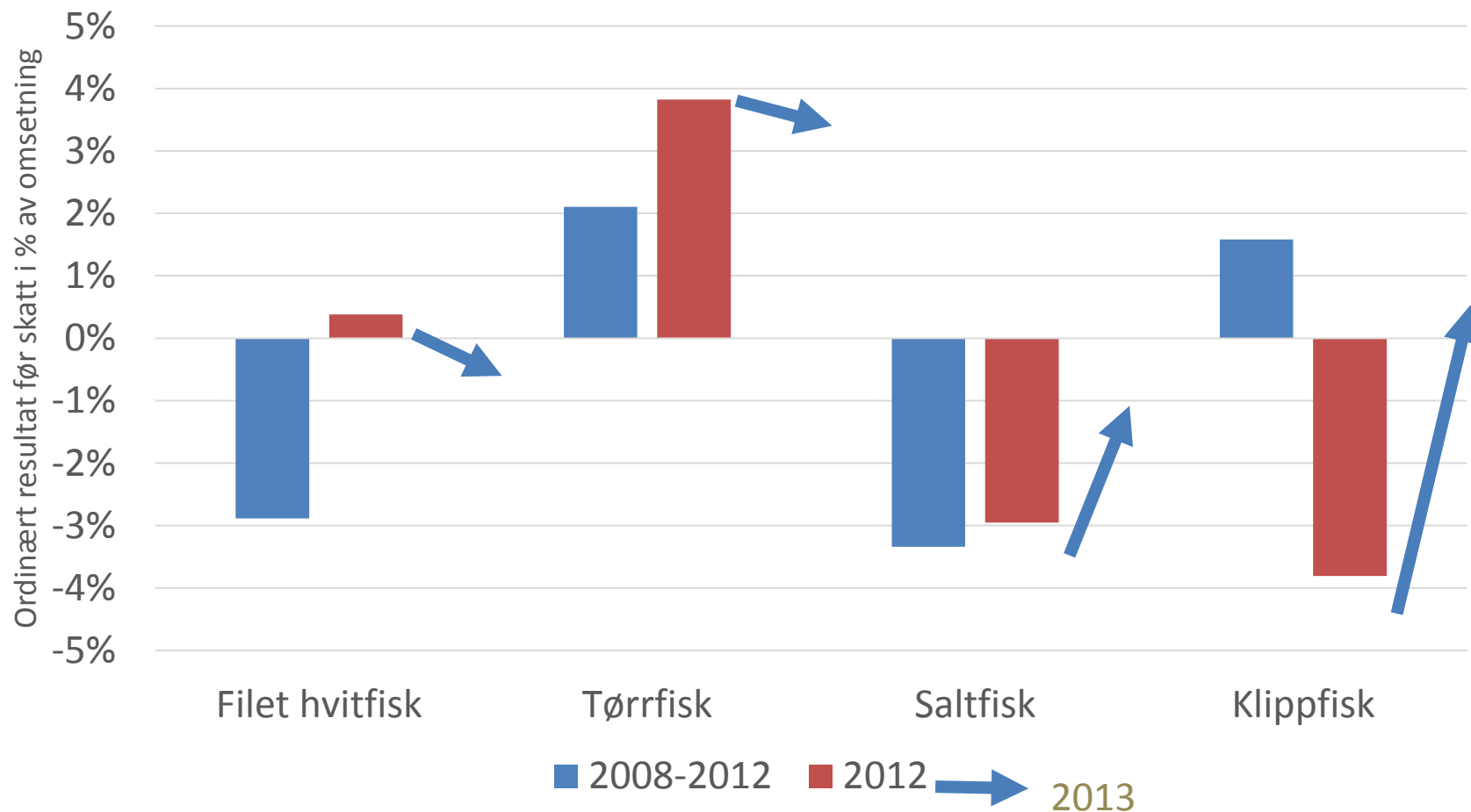
Salt torsk til Portugal

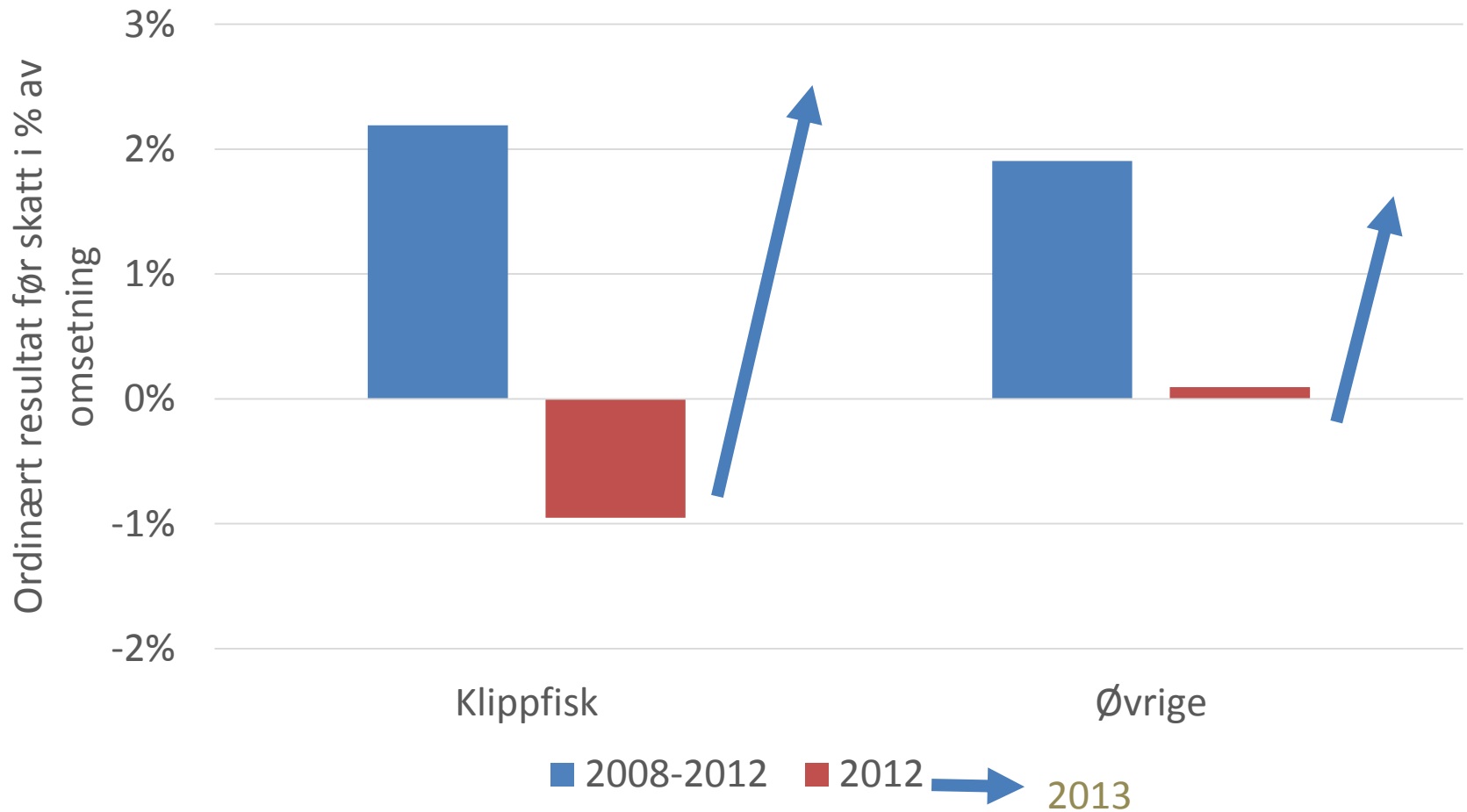
Fryst torsk til Portugal

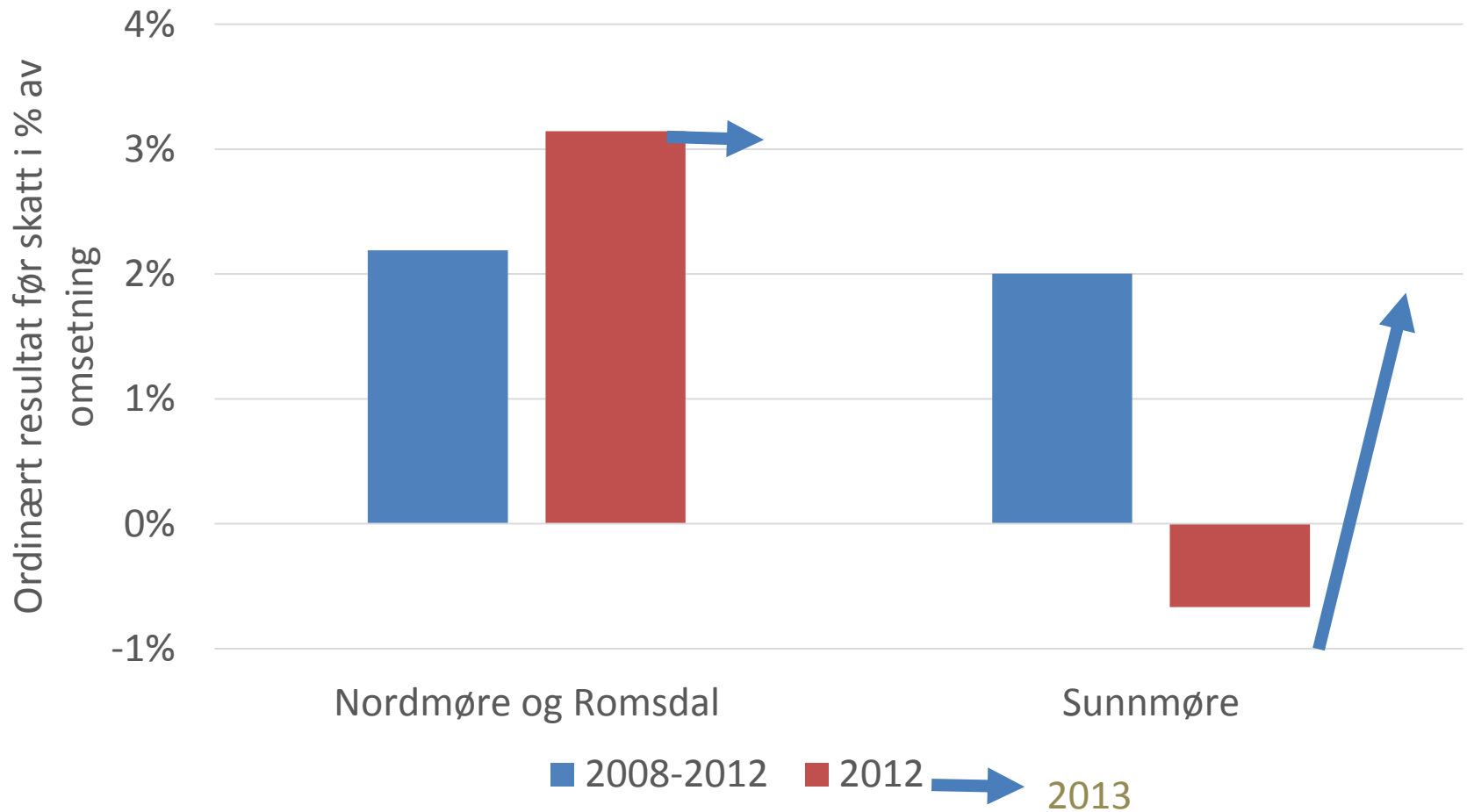
Lønnsomhet i fiskeforedling

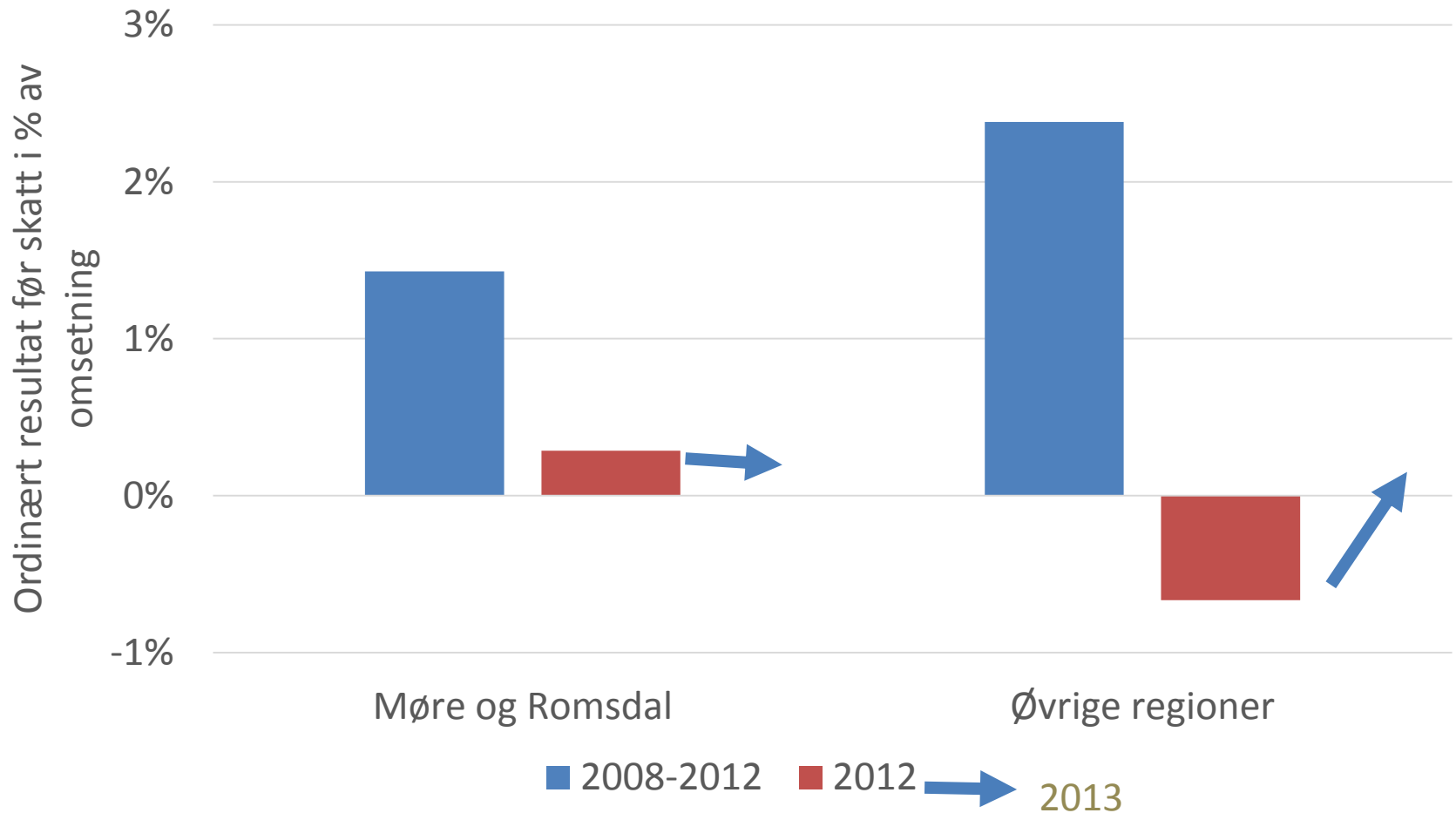
Hvitfiskindustrien I Møre og Romsdal

«Distriktsmesterskapet»

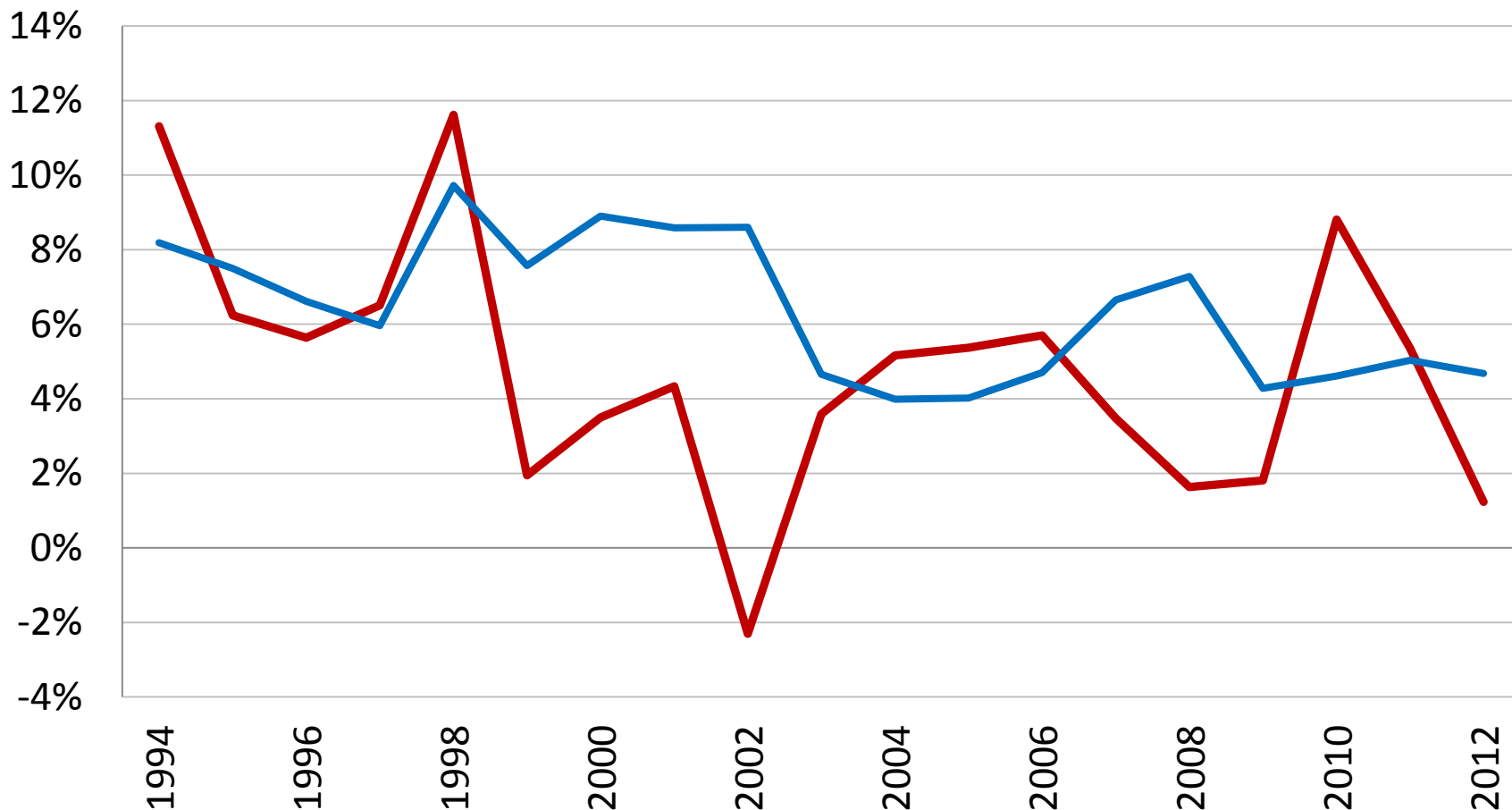

Pelagisk industri

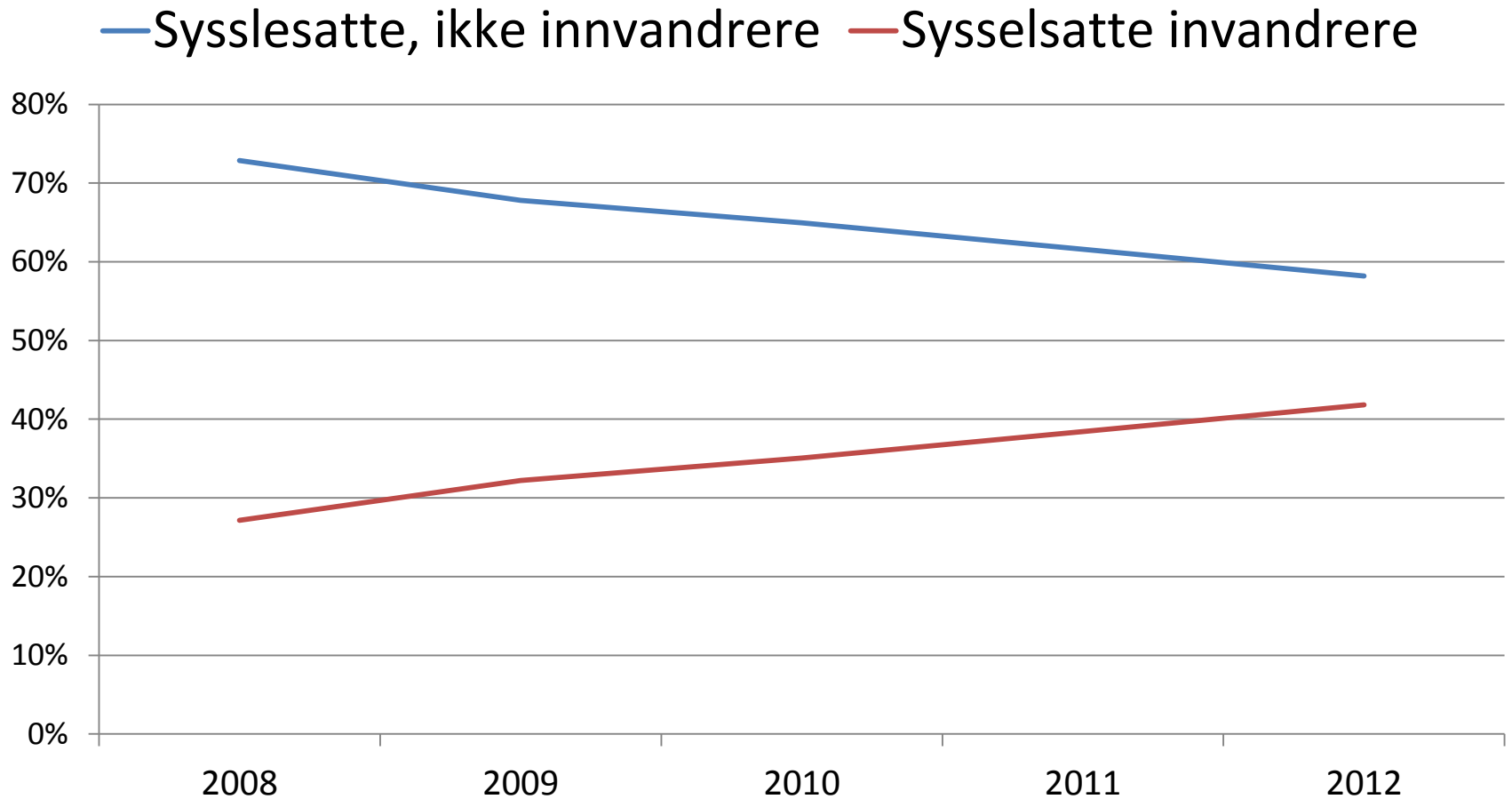

Lønnsomhet i hvitfiskindustrien

— Totalkapitalavkastning — Nibor+utlånsmargin

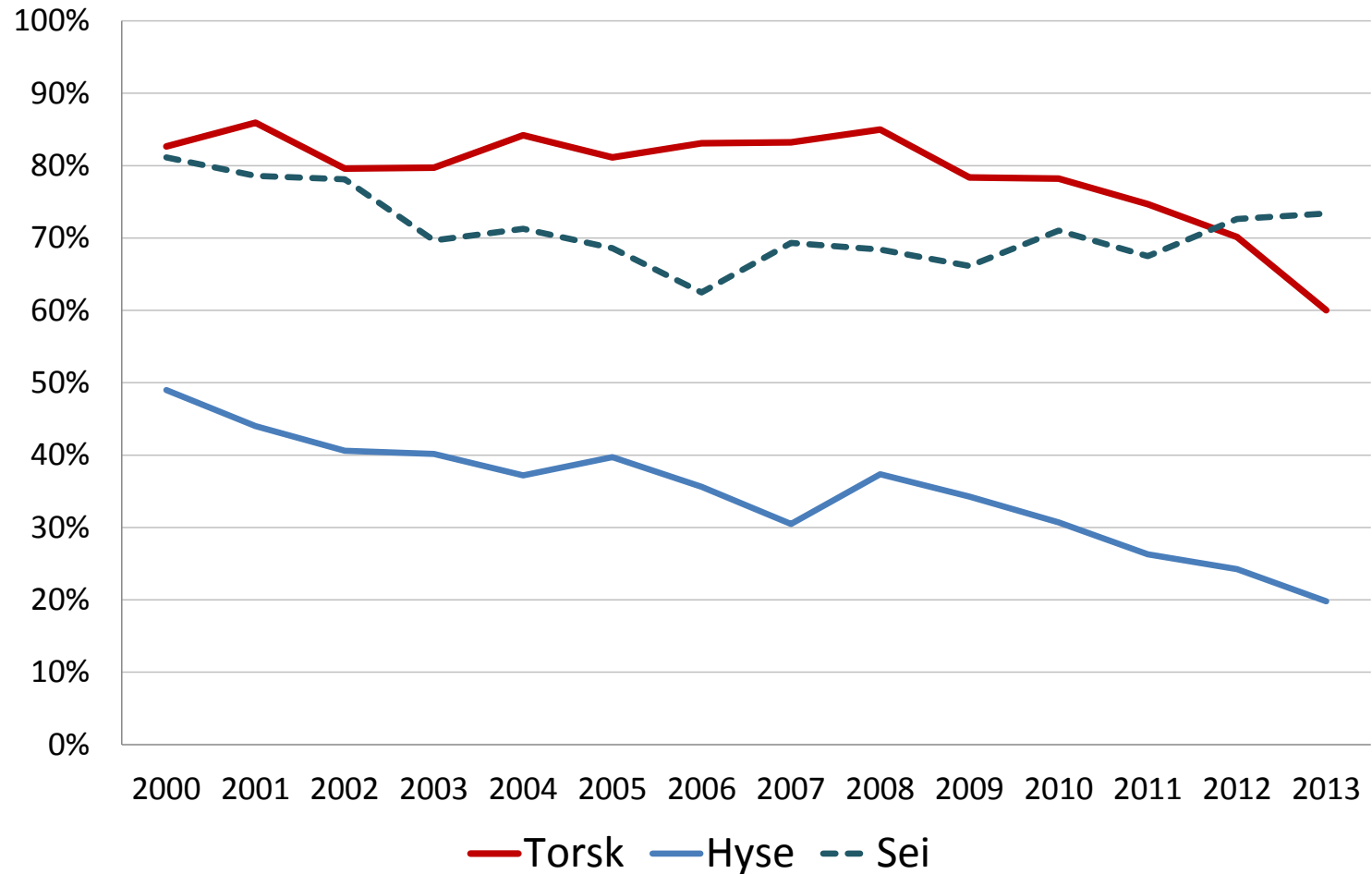

Sysselsatte i fiskeforedling

Økt global arbeidsdeling

Andel bearbeidet (rund vekt)

Midt-Norsk Fiskerikonferanse, Kristiansund
3.-4. juni, 2014

Hva sa Stortingsmeldingene (2012–2013)?

- «Mangfold av vinnere», «Ta heile Noreg i bruk», Verdens fremste sjømatnasjon».
- For å sikre høy levestandard skal Norge ikke ha billig arbeidskraft
 - Høy verdiskaping per arbeidstime.
- Næringslivet deltar i den globale arbeidsdelingen.
- Særlige krav til markedsorientering, teknologiutvikling og utnyttelse av naturlige fortrinn
- Den norske modellen gjelder
 - Trepanttssamarbeidet bidrar til kontinuerlig omstilling for å sikre privat og offentlig velstand
 - Arbeidskrafta skal flytte til de sektorene med størst produktivitet
 - De som rammes av omstilling har et sosialt sikkerhetsnett
- Utfordringen blir å sikre en konkurransedyktig fiskeindustri og videre at framtidig utvikling og vekst avhenger av lønnsomme bedrifter.
 - NOU

De naturgitte svingningene forsterkes av de fiskeripolitiske løsningene

- Vandringsmønster og konsentrasjon gjør det ekstremt kostnadseffektivt å fiske i sesong.
 - Et ubetinget fortinn, men ikke uproblematisk!
- Forsterkende politikk
 - Fangstreguleringene; som nesten utelukkende er opptatt av fisket avvikles raskt og effektivt og der hensyn til industri og marked er bort i mot fraværende.
 - Prissystemet som er lite sensitivt for kvalitet og mengde.
 - Strukturpolitikken; som gir mange små som må fiske samtidig (kystnært og når været tillater det)
 - Deltakerloven; som er et gjør det vanskelig at verdikjeden sees i sammenheng.